

MØTEPROTOKOLL

Utval: Kontrollutvalet
Møtestad: Voldsfjorden, Volda rådhus
Dato: 02.10.2019
Tid: 11.15 – 13.50

Faste medlemer som møtte:

Namn	Funksjon	Representerer
Solfrid Førde	Nestleiar	
Bjørn Ytrestøyl	Medlem	
Inge Alexander Bruheim	Medlem	
Jørgen Holte	Medlem	

Faste medlemer som ikkje møtte:

Namn	Funksjon
Ronald Hagen	Leiar
Torill Rødven Eide	Medlem
Ragnhild Folkestad	Medlem

Vara som møtte:

Namn
Anne Helen Sundalsfoll
Inger Gjengedal Håvik

Frå Vest Kontroll/ andre møtte:

Namn	Stilling
Jostein Støylen	Dagleg leiar
Karoline Sighaug	Konsulent
Bodhild Laastad	Oppdragsansvarleg revisor (ekstern revisor). I sak 24

Frå Søre Sunnmøre kommunerevisjon møtte:

Namn	Stilling
Bodill Skeide	Dagleg leiar/revisjonssjef. I deler av sak 24
Halldis Moltu	Oppdragsansvarleg revisor finansiell revisjon.
Alf Marius Grønnevik	Forvaltningsrevisor. I deler av sak 24

Frå kommuneadministrasjonen og politisk hald møtte:

Namn	Stilling
Jørgen Amdam	Ordfører. I sak 24/19

SAKLISTE

- SAK 17/19 GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKLISTE.
MØTEPROTOKOLLEN
- SAK 18/19 GODKJENNING AV MØTE PROTOKOLLEN FRÅ SISTE MØTE
- SAK 19/19 MELDINGAR
- SAK 20/19 GJENNOMGANG AV MØTEPROTOKOLLAR 2019
- SAK 21/19 EVALUERING AV KONTROLLUTVALET
- SAK 22/19 BUDSJETT FOR KONTROLLUTVALET 2020
- SAK 23/19 REVISJONSPLANLEGGING 2019 – FINANSIELL REVISJON
- SAK 24/19 SELSKAPSKONTROLL AV VØR IKS

Ein opna møtet og sak 17. Nr 1

Deretter starte ein med orientering frå Bodhild Laastad vedkomande sak 24. Den delen var felles med kontrollutvalet i Ørsta.

Sak 17 nr 2 vert å ta når kontrollutvalet kjem for sjølve.

Saksnr.:	Arkivnr.:	Dato:	Møtedato:	Saksbehandlar:
17/19	033	21.06.2019	02.10.2019	KS

GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKLISTE. MØTEPROTOKOLL

Samrøystes vedtak

1. Innkalling og sakliste vert godkjent. Sakene vart behandla i slik rekkefølge: 17 nr 1, 24 (felles orientering frå Bodhild Laastad), 17 nr 2, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24.
2. Til å skrive under møteprotokollen saman med nestleiaren vert vald Inge Alexander Bruheim.

Saksnr.:	Arkivnr.:	Dato:	Møtedato:	Saksbehandlar:
18/19	049	21.06.2019	02.10.2019	KS

GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLLEN FRÅ SISTE MØTE

Samrøystes vedtak

Kontrollutvalet godkjenner møteprotokollen frå møtet 09.05.2019.

Vedlegg

1. Møteprotokoll frå møta 09.05.2019.

Saksnr.:	Arkivnr.:	Dato:	Møtedato:	Saksbehandlar:
19/19	033&17	16.09.2019	02.10.2019	KS/JS

MELDINGAR

Samrøystes vedtak

Kontrollutvalet tek meldingane til vitende.

Vedlegg

1. Saksdokument «Årsmelding 2018 – Volda kommune».
2. Saksdokument «Vurdering av uavhengigheit».
3. Saksdokument «Svar på brev frå Leiteland AS».
4. PowerPoint «Sjukefråvær Volda kommune».
5. Dokument frå FKT – Forum for kontroll og tilsyn.
6. Forskrift om kontrollutval og revisjon, av 17.06.2019.
7. Kommunerevisoren nr.4 2019 «Endringer av selskapsavtaler for interkommunale selskaper».

Saksnr.:	Arkivnr.:	Dato:	Møtedato:	Saksbehandlar:
20/19	033&58	25.09.2019	02.10.2019	KS

GJENNOMGANG MØTEPROTOKOLLAR 2019

Samrøystes vedtak

Kontrollutvalet har, på noverande tidspunkt, ingen merknad til gjennomgådde møteprotokollar.

Saksopplysing

For best mulig kontroll må ein vere oppdatert om kommunen, gjennomgang av møteprotokollar og saker er ein viktig del av dette. Ved gjennomgang bør ein og særleg sjå etter formelle feil (habilitet, lukking av møte osv.)

Dokumenta finn ein på Volda kommune si heimeside - <https://innsyn.ssikt.no/volda/dmb> og på www.vor.no.

Møteprotokollar til gjennomgang (med feit skrifttype):

Byggenemnda	
Eldrerådet	11.02
Fellesnemnd for nye Volda kommune	05.09
Formannskapet	17.09
Forvaltningsutvalet	03.09
Kommunestyret	20.06
Kommunestyret i Volda	
Partsamansett utval	20.09
Råd for likestilling av msk. med nedsett funksj.	11.02
Sakkyndig nemnd., eiedomskatt	13.06
Tenesteutval for helse og omsorg	12.09
Tenesteutval for oppvekst og kultur	11.09
Ungdomsrådet	19.06
Valnemnda	14.02
Valstyret	11.09
VØR styret	30.04
VØR representantskapet	21.05

Saksnr.:	Arkivnr.:	Dato:	Møtedato:	Saksbehandlar:
21/19	033	16.09.2019	02.10.2019	KS

EVALUERING AV KONTROLLUTVALET

Samrøystes vedtak

1. Kontrollutvalet ber om at det blir gitt tilbakemelding til kontrollutvalssekretariatet innan 08.10.2019.
2. Kontrollutvalet vonar evalueringa vil bidra til ei god tilrettelegging for kontrollutvalet i kommande valperiode.

Vedlegg

1. Skjema for evaluering av kontrollutvalet

2. Side 77-80 frå kontrollutvalsboka

Saksopplysningar

Ei av dei viktigaste oppgåvene til kontrollutvalet er å være ein pådrivar for læring og utvikling i kommunen vår, det kan difor være nyttig for kontrollutvalet å evaluere eget arbeid.

Kontrollutvalsperioden går mot slutten og det er viktig å leggje til rette for erfaringsoverføring til neste kontrollutval.

Kapittel 11 i kontrollutvalsboka omhandlar «Oppfølging og evaluering» av kontrollutvalet, sekretariat og revisjonen sitt arbeid. No er snart valperioden 2016-2019 ferdig og det kan, etter sekretariatet si meining vere bra at det vert gjennomført ei evaluering av det arbeidet kontrollutvalet har gjort i denne valperioden.

Skjema ligg ved. Ordførar og rådmann er også invitert til å vera med i ei slik evaluering.

Saknr.:	Arkivnr.:	Dato:	Møtedato:	Saksbehandlar:
22/19	151	25.09.2019	02.10.2019	JS/KS

BUDSJETT FOR KONTROLLUTVALET 2020

Samrøystes vedtak

Kontrollutvalet ber kommunestyret løyve kr. 75.000,- til fri disposisjon for kontrollutvalet i budsjett for 2020. Leiar og møtegodtgjersle kjem i tillegg.

Vedlegg

Ingen.

Saksopplysningar

Budsjett for Vest kontroll – sekretariat for kontrollutval vert vedteke av styret for selskapet (samarbeidet). Dette budsjettvedtaket legg rådmannen inn i kommunebudsjettet. Sekretariatet er det utøvande lekk for kontrollutvalet.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet skriv mellom anna dette i Kontrollutvalsboka (2016):

«Det er avgjerande for godt kontrollarbeid at kontrollutvalsmedlemer blir sette i stand til å utøve vervet sitt på ein god måte: Kommunestyret bør sørge for at det er tilstrekkeleg budsjett til at kontrollutvalsmedlemmene kan delta på kurs og konferanser.»

«Kommunestyret er ansvarleg for at kontrollutvalsmedlemmene og varamedlemmene får tilstrekkeleg opplæring i sine kontroll- og tilsynsoppgåver.»

«Kontrollutvalet bør sørge for at medlemmene (både faste og vara) får tilstrekkeleg opplæring. Det vil vere nyttig at utvalet held seg orientert om arrangement i regi av bransjeorganisasjonar og foreiningar, og sjølv tek initiativ til kurs medlemmene har trong for» I tillegg til den grunnleggjande opplæringa er det viktig at kontrollutvalet held seg oppdaterte. Dette er ein kontinuerlig prosess som det må løyvast midlar til.

For å gi kontrollutvalet gode arbeidsvilkår må kommunestyret stille naudsynte ressursar til disposisjon. (Kontrollutvalsboka 2016:16) Difor må kontrollutvalet ha sitt eige budsjett som mellom anna skal dekkje opplæring, kurs/konferansar, litteratur m.m.

Dette gjer at kontrollutvalet må be kommunestyret om budsjett i 2020 pålydande kr. 75.000,-. Dette er auke i høve til 2019. Årsaka er kursopplæring lokalt, regionalt og nasjonalt for dei nye kontrollutvala/kontrollutvalsmedlemane som vert valde hausten 2020.

Større særskilte tiltak/saker slik som gransking og større forvaltningsrevisjonar er halde utan om dette budsjettet. Her gjeld hovudregelen om at kontrollutvalet i førekant søker kommunestyret for å få løyvd nødvendige midlar.

Budsjettframlegget til kontrollutvalet kan berre endrast av kommunestyret.

«Grunnen til at budsjettet til kontrollutvalet er i ei særstilling, er at utvalet skal vere fritt og uavhengig av dei organa som utvalet skal kontrollere. Det er uheldig om administrasjonen eller eit organ som kontrollutvalet skal kontrollere og ha tilsyn med, til dømes formannskapet eller administrasjonsutvalet, får innverknad på budsjettamma til tilsynsorganet.

(Kontrollutvalsboka 2016:16)

Budsjettframlegget til kontrollutvalet skal uendra følgje det samla budsjettframlegget til kommunestyret, slik at kommunestyret ved budsjetthandsaminga har informasjon om både kontrollutvalet sitt framlegg og formannskapet si innstilling til budsjett.

Saksnr.:	Arkivnr.:	Dato:	Møtedato:	Saksbehandlar:
23/19	216	16.09.2019	02.10.2019	KS

REVISJONSPLANLEGGING 2019 – FINANSIELL REVISJON

Samrøystes vedtak

Kontrollutvalet tek til vitende revisjonsplanlegging 2019 – finansiell revisjon, for kommunen, utarbeida av Søre Sunnmøre kommunerevisjon IKS.

Vedlegg

B-dokument. Dokument for revisjonsplanlegging - finansiell revisjon. **(Unnateke off. innsyn, jfr. offl. § 24.1, 13.1 jf. fvl. § 13 nr 2.)** Vert sendt pr. post.

Saksopplysning

For å utføre ein forsvarleg revisjon har Søre Sunnmøre kommunerevisjon IKS ved oppdragsansvarleg revisor Haldis Moltu, i samsvar med regelverket, utarbeida revisjonsplanlegging for revisjonsarbeidet – finansiell revisjon for året 2019.

I den grad det er nødvendig, vil revisor gå igjennom dokumentet på møtet og svare på spørsmål. Møtet må i så fall lukkast.

I møtet

Leiaren tok opp om det var behov for gjennomgang og spørsmål til B-dokumentet, i så fall må møtet lukkast. Under drøftinga kom det fram at det var behov for gjennomgang og spørsmålsstilling.

Kontrollutvalet vedtok samrøystes å lukke møtet under orienteringa og spørsmålsstilling til revisor, jf. Kommunelova § 31, nr. 5, jf. offl. § 24.1, 13.1 jf. fvl. § 13 nr. 2, då innsyn vil motverke revisjonen sin kontroll.

Møtet vart opna igjen etter revisor sin gjennomgang.

Saksnr.:	Arkivnr.:	Dato:	Møtedato:	Saksbehandlar:
24/19	026	26.09.2019	02.10.2019	KS/JS

SELSKAPSKONTROLL AV VØR IKS

Samrøystes innstilling

1. Kommunestyret tek selskapskontrollen av Volda og Ørsta Reinhaldsverk IKS (VØR IKS) del 1 og 2 til vitende.
2. Kommunestyret ber om at VØR IKS følger revisor sine anbefalingar i del 1.
3. Kommunestyret ber rådmannen leggje fram ny sak om Rutinar for kommunen si eigarstyring, med utgangspunkt i Kommunenes Sentralforbund (KS) sine anbefalingar.
4. Kommunestyret pålegg representantskapet (Volda sine medlemmer) å sjå til at VØR følger revisor sine anbefalingar i del 2, og gir tilbakemelding til kommunestyret, med kopi til kontrollutvalet innan 15.03.2020.

(Revisor sine anbefalingar er i saka merka med gult)

Vedlegg

Selskapskontroll i Volda og Ørsta Reinhaldsverk IKS, utarbeida av Bodhild Laastad:

Del 1 av 18.09.2019

Del 2 av 23.09.2019

Saksopplysningar

Rapporten er bestilt av kommunestyra i Volda og Ørsta etter innstilling frå kontrollutvala.

Del 1 omfattar eigarskapskontroll eller eigarskapsdelen.

Del 2 omfattar etterleving av sjølvkostprinsippet.

Del 1 er litt ulik for dei to kommunane, medan del 2 som går på selskapet er lik.

DELRAPPORT 1 – EIGARSKAPSKONTROLL

Vi viser til rapporten, for kortversjon til samandraget.

Innhaldsoversikta i rapporten gjer og at det er lett å orientere seg.

Nedanfor vil vi vise til ulike punkt og sidetal i sjølve rapporten (ikkje samandraget) for dei ulike problemstillingane.

Problemstilling 1 – Rutinar for kommunen si oppfølging av eigarinteressene sine

Har kommunen etablert gode rutinar for oppfølging og evaluering av eigarinteressene sine?

(Pkt. 2 side 19)

Revisor sin konklusjon

(Pkt 2.18. Side 33 - 34).

«Me har gått gjennom kommunen sin rutine for eigarskapsstyring og vurdert den opp mot KS sine *Anbefalingar om eierstyring, selskapsledelse og kontroll*.

Me har konkludert med at kommunen sin rutine på mange viktige område følgjer KS sine anbefalingar, men me finn likevel grunn til å påpeika følgjande svakheiter:

- Rutinen omtaler ikkje opplæring av kommunestyrerepresentantane i eigarskapsrolla.
- Kommunen nemner ikkje utarbeiding av eigarskapsmelding som oppfyller KS sine anbefalingar.
- Rutinen er ikkje tydeleg på at styringsdokumenta og avtalane som regulerer styringa av selskapa jamleg skal reviderast.
- Rutinen omtalar ikkje eigarmøte.
- Rutinen har ikkje med at frist for innkalling til møta i representantskapet skal vedtektsfestast.
- Rutinen inneheld ikkje reglar om at det skal brukast valkomité ved val av styre.
- Rutinen manglar fleire av dei tiltaka som KS anbefalar for å sikre nødvendig kompetanse i styra, som t.d. styreinstruks, eigenevaluering, styreseminar om roller, ansvar og oppgåver, årleg plan for styret og samla utgreiing om styring og leiing av selskapet i ein årsrapport.
- Rutinen følgjer ikkje KS si anbefaling om numerisk vararepresentantar til styre.
- Rutinen inneheld ikkje krav om at styret må etablere faste rutinar for å handtera moglege habilitetskonfliktar.
- Rutinen omtalar ikkje kva for prinsipp som skal liggjast til grunn for godtgjering av styreverv.
- Rutinen seier ikkje noko om at det er kommunen som eigar som bør fastsetja og betala godtgjeringa til eigarrepresentantane.
- Rutinen inneheld ikkje krav om at selskapsstyra skal utarbeide og jamleg revidere etiske retningslinjer for selskapsdrifta.

Anbefalingar frå revisor

(Pkt. 1.19. side 34 -35).

- Opplæring av kommunestyrerepresentantane i rolla som eigar av selskap.
- Utarbeiding og framlegging av eigarskapsmelding for kommunestyret (*dette vert eit krav etter den nye kommunelova*).
- Jamleg revidering av styringsdokumentar og avtalene som regulerer styringa av dei ulike selskapa.
- Eigarmøte
- Vedtektsfesting av frist for innkalling til møta i representantskapet.
- Bruk av valkomité ved val av styre.
- Tiltak som kan bidra til å sikre nødvendig kompetanse i styra og betre oppfølging t.d. i form av styreinstruks, eigenevaluering, styreseminar om roller, ansvar og oppgåver, årleg plan for styret og samla utgreiing om styring og leiing av selskapet i ein årsrapport.
- Bruk av numerisk vararepresentantar til styre.
- Faste rutinar i styret for å handtera moglege habilitetskonfliktar.
- Diskusjon i kommunestyret om kva for prinsipp som skal liggja til grunn for godtgjering av styreverv.
- Godtgjering av eigarrepresentantane skal fastsetjast og betalast av kommunen sjølv som eigar.
- Utbetaling og jamleg revidering av etiske retningslinjer for selskapsdrifta.

Problemstilling 2 – Rutinar for kommunen si oppfølging av eigarinteressene sine

Vert kommunen sine eigarinteresser i Volda og Ørsta Reinhaldsverk IKS utøvd i samsvar med kommunestyret sine vedtak og føresetnader, aktuelle lovregler og etablerte normer for god eigarstyring?

(Pkt. 3. Side 36)

Revisor sin konklusjon

(Pkt. 3. 3. Side 58-59).

I problemstilling 2 har me undersøkt i kva grad utøvinga av kommunen so eigarrolle overfor Volda og Ørsta Reinhaldsverk IKS oppfyller krava som følgjer av lov om interkommunale selskap, selskapet sine vedtekter og KS sine *Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll*.

Me viser til dei avsnitta der revisor sin vurderingar framgår, og konkluderer med at kommunen sin praksis på fleire område oppfyller dei ulike krava.

Likevel vil me påpeike følgjande manglar og forbetningspunkt:

- Kommunestyrerepresentantane synest å ha eit udekt opplæringsbehov i eigarrolla.
- Det er ikkje gjennomført val av styre kvart andre år slik vedtektene krev.
- Representantskapet har ikkje hatt føre sak om godtgjering til styret og representantskapet sidan 204, og val av revisor sidan 2015.
- Kommunen har ikkje lagt fram eigarskapsmelding.
- Generelt finn me at kommunestyret i relativt liten grad har hatt føre styringsdokument og avtaler som gjeld VØR.
- Det vert ikkje halde eigarmøte mellom kommunen som eigar, styret og dagleg leiar.
- Kommunen har i liten grad følgd KS si anbefaling om å velje sentrale folkevalde som eigarrepresentantar i selskapet.
- Innkallingsfristen til møta i representantskapet er iføljje selskapet sine vedtekter ikkje i samsvar med fristen på 4 veker som ligg nedfelt i IKS-lova.
- Det er uklart kva vurderingar som har lege til grunn ved val av styre i selskapet. Det er mykje som tyder på at det er dei politiske maktforholda i kommunestyret som avgjer val av styre, og ikkje omsynet til selskapet sitt behov for kompetanse.
- Styret synes ikkje fult ut å ha fått dekka behovet for opplæring innan fagområdet renovasjon og selskapsdrift, styrerolla og det juridiske ansvaret som ligg på styremedlemmane.
- Resultatet av styreevalueringa vert ikkje kommunisert til representantskapet.
- Det vert ikkje brukt ei ordning med numerisk vararepresentant til styret.
- Iføljje vedtektene er det representantskapet som skal fastsetja godtgjersla til seg sjølve. Det naturlege er at det vert fastsett og betalt av kommunestyret sidan representantskapet representerer kommunen som eigar og ikkje selskapet.
- Kommunestyret har ikkje hatt ein prinsipiell diskusjon om godtgjering av styreverv.
- Dei som har verv knytt VØR, har ikkje registret desse verva i KS sitt styrevervregister.
- Selskapet sine etiske retningslinjer har ikkje vore behandla som eige sak i styret i perioden 2015-2019, og dei kan såleis ikkje seiast å ha vore jamleg reviderte.

Revisor sin anbefaling

(Pkt. 3.4 side 59-60).

- Kommunestyrerepresentantane bør få ytterlegare opplæring i rolla og ansvaret sitt som eigar av selskap.
- Kommunen og kommunen sine eigarrepresentantar bør sikra at representantskapet behandlar alle saker som dei er pålagde i vedtektene.
- Kommune bør utarbeide og leggje fram eigarskapsmelding for kommunestyret (*dette vert lovpålagt etter den nye kommunelova*).
- Kommunestyret bør jamleg behandla styringsdokument og avtaler som gjeld Volda og Ørsta Reinhaldsverk IKS.

- Det bør haldast eigarmøte mellom kommunane som eigar, styret og dagleg leiar.
- Kommunestyret bør vurderer om dei i større grad bør velje sentrale folkevalde som eigarrepresentantar i selskapet.
- Frist for innkalling med sakliste til representantskapet må følgje IKS-lova og sendast ut minst fire veker før møtet.
- Kommunestyret som eigar bør syte for at omsynet til selskapet sitt behov for kompetanse vert vektlagt når eigarrepresentantane skal velja styre i selskapet, uavhengig av dei politiske maktforholda i kommunestyret.
- Styret må få tilstrekkeleg opplæring, særleg innan fagområdet renovasjon, selskapsdrift, styrerolla og det juridiske ansvaret som ligg på styremedlemmane.
- Styret bør leggja fram årsrapport om styring og leing av selskapet til representantskapet. Her kan det vera naturleg å informera om resultatet av styreevalueringa.
- Det bør innførast ordning med numeriske vararepresentantar til styret.
- Godtgjersla til eigarrepresentantane i representantskapet bør fastsetjast av kommunestyret som eigar og betalast av kommunen og ikkje selskapet.
- Kommunestyret bør ha ein prinsipiell diskusjon om godtgjering av styreverv.
- Dei som har verv knytt til Volda og Ørsta Reinhaldsverk IKS, bør registrera alle verv i KS sitt styreregister.
- Selskapet sine etiske retningslinjer bør jamleg reviderast av styret.

Høyring

Det ligg føre uttale frå:

Rådmannen i Volda (Side 61)

Eg har lese gjennom rapporten. Rapporten gir ein god gjennomgang av fakta og gir gode anbefalingar. Eg sluttar med fullt ut til anbefalingane i rapporten. Noko av manglande oppfølging skuldast at vi har måtta prioritere kommunesamanslåinga og dermed nedprioritert ein del andre oppgåver. Dels skuldast manglande oppfølging at vi ikkje har hatt god nok rutinar. Det er fint å få ein slik systematisk gjennomgang for at vi både kan revidere system og rutinar, samt ta eit tak for å følgje desse opp betre.

Styret i VØR (Side 62).

KS sin «Anbefaling om eierstyring, selskapsledelse og kontroll» er ikkje vedteke i kommunestyra i Volda og Ørsta, og er såleis ikkje styrande dokument for VØR. Revisjon med utgangspunktet i denne «Anbefalinga» manglar såleis legalitet, slik vi ser det. Å verte revidert på eit slikt ikkje gjeldande regelverk, opplever vi direkte urimeleg.

Dagleg leiar i VØR (Side 63 - 66).

Sjå aktuelle sider.

Vest kontroll sin kommentar

Delrapport 1 går primært på kommunen i eigarrolla og korleis kommunen utøver eigarinteressene sine. Revisjonskriteria skal hentast frå autoritative kjelder, og anbefalingar om beste praksis vert rekna for å vera ei slik autoritativ kjelde. KS sine Anbefalingar om eierstyring, selskapsstyring og kontroll kan reknast som beste praksis. Ein er ikkje avhengig av at det skal føreliggja eit kommunalt vedtak for å kunna bruka desse anbefalingane som revisjonskriterium. I kommunen sin eigen rutine viser dei dessutan til KS sine anbefalingar fleire stader, og det kan tolkast som eit uttrykk for at kommunen aksepterer autoriteten i KS sine anbefalingar.

Rapporten gir klare signal til kommunen på forbetring av sin kontroll, ikkje berre VØR, med for alle selskap dei deltek i / er medeigar i.

Det kan og opplyst at kapittel 26. Eigarstyring i ny kommunelova er kome krav om eigarskapsmelding og kva den skal innehalde. Rutinar for eigarskapsstyring, sist vedteken i kommunestyret i PS 113/16, bør gjennomgåast og oppjusterast på nytt.

DELRAPPORT 2 – ETTERLEVING AV SJØLVKOSTPRINSIPPET

Vi viser til rapporten, for kortversjon til samandraget.

Innhaldsoversikta i rapporten gjer og at det er lett å orientere seg.

Nedanfor vil vi vise til ulike punkt og sidetal i sjølve rapporten (ikkje samandraget) for dei ulike problemstillingane.

Vi gjentek då i saka berre revisor sin anbefalingar.

Problemstilling 1 – Etterleving av sjølvkostprinsippet

Følgjer Volda og Ørsta Reinhaldsverk IKS sjølvkostprinsippet ved prissetjing av renovasjonstenestene sine, og vert sjølvkostfonda handterte korrekt?

(Pkt 2. Side 16)

Revisor sin Konklusjon:

(Pkt. 2.8. Side 35)

«I problemstilling 1 har me vurdert i kva grad VØR etterlever sjølvkostprinsippet for sjølvkosttenestene hushaldsavfall og slam. Me har vurdert følgjande delar av sjølvkostregelverket:

- Kravet om rekneskapsmessig skilje mellom tenestene som er omfatta av sjølvkost, og dei som ikkje er det
- Kravet om sjølvkostkalkyle og sjølvkostrekneskap for hushaldsavfall og slam
- Sjølvkostfond
- Gebyrfastsetjinga
- Informasjon til eigarkommunane om sjølvkost, sjølvkostfond og fordelingar mellom kommunane

Me konkluderer med at selskapet til ein viss grad oppfyller kravet om rekneskapsmessig skilje gjennom den fordelinga mellom verksemdsområda hushaldsavfall, slam og utleige til RSS som skjer i eit eige rekneark utanfor sjølve rekneskapen. Selskapet ville ha oppfylt kravet om rekneskapsmessig skilje i større grad om dei hadde utnytta funksjonaliteten i rekneskapssystemet til å skilja mellom tenestene inne i sjølve rekneskapssystemet og i den løpande rekneskapsføringa.

Vidare konkluderer me med at sjølv om selskapet set opp ei fordeling mellom dei tre verksemdsområda når året er omme, oppfyller ikkje denne alle krav i sjølvkostregelverket. Rapporteringa av sjølvkostrekneskapen i KOSTRA-skjema 23 for hushaldsavfall er heller ikkje fullt ut korrekt. Merknadene våre til selskapet sine tal for sjølvkost trekkjer kva sin veg, og den samla nettoeffekten for dei tre åra er uvesentleg. Det vil seia at for dei tre åra sett under eitt synest det ikkje å vera store avvik mellom selskapet si utrekninga av det rekneskapsmessige årsresultatet for hushaldsavfall og slam og resultatet slik det ville ha vore ved korrekt utrekning av sjølvkostresultatet i samsvar med regelverket.

Vår gjennomgang viser at selskapet har separate sjølvkostfond for hushaldsavfall og slam, og at selskapet kvart år fører dei rekneskapsmessige resultaat for dei to tenestene mot sjølvkostfonda. Det vert rekna kalkulatorisk rente på begge sjølvkostfonda i samsvar med

krava i regelverket. Me vil likevel presisera at det er eit utrekna sjølvkostresultat for dei to tenestene som skal førast mot sjølvkostfonda. Selskapet bør difor stilla opp sjølvkostrekneskap for både hushaldsavfall og slam for å fastslå kva resultat som skal førast mot sjølvkostfonda. Sjølvkostfond for hushaldsavfall er bygd ned i den femårsperioden me har sett på. Fondet har no ein negativ saldo som betyr at abonnentane skuldar selskapet gebyr. Dette må krevjast inn i dei neste åra. Sjølvkostfondet for slam har bygd seg opp i femårsperioden. For å etterleva regelverket om tilbakeføring i løpet av tre til fem år må selskapet dei næraste åra tilbakeføra for mykje innbetalte gebyr for slam til abonnentane.

Vår gjennomgang viser at kommunestyra i dei to eigarkommunane kvart år gjer vedtek om avfallsgebyr for det komande året slik avfallsforskrifta krev. Me meiner at kommunestyra fattar vedtak på eit noko mangelfullt saksgrunnlag sidan dei ikkje får framlagt nokon sjølvkostkalkyle som inneheld overslag over forventta gebyrinntekter og gebyrgrunnlag for hushaldningsavfall og slam og oversyn over dei tre til fem næraste åra.

Me konkluderer med at VØR delvis oppfyller informasjonskravet om resultatet av sjølvkosttenestene til kommunane for det som gjeld hushaldsavfall, men ikkje for det som gjeld slam.

Ingen av dei to kommunane viser sjølvkosttenestene renovasjon og slam i note til årsrekneskapane sine slik den kommunale rekneskapsstandarden *KRS 6: Noter og årsberetning* anbefalar.

Vidare vurderer me det slik at selskapet ikkje i tilstrekkeleg grad informerer om sjølvkostrekneskapane for hushaldsavfall og slam i årsmeldingane sine. Me meiner at selskapet burde laga ei oppstilling for hushaldsavfall og slam som tilsvarer notekravet til kommunane sine årsrekneskapar.

Revisor sin anbefaling til VØR

(Pkt. 2.8. Side 36):

- Det bør etablerast eit rekneskapsmessig skilje mellom sjølvkosttenestene og dei tenestene som ikkje er underlagt sjølvkost, inne i sjølve rekneskapssystemet.
- Det bør stillast opp ein sjølvkostkalkyle for hushaldsavfall og slam kvart år som vert lagt ved budsjettsaka om avfalls- og slamgebyr til kommunestyra.
- Det bør stillast opp sjølvkostrekneskap for hushaldsavfall og slam samla og for kvar kommune for seg når året er omme. Sjølvkostrekneskapen skal innehalda kalkulatoriske renter på bunden anleggskapital, og ikkje-henførbare kostnader skal haldast utanfor.
- Sjølvkostfonda må liknast ut over ein femårsperiode
- Oppstilling over sjølvkostresultatet for hushaldsavfall og slam tilsvarande notekravet i kommunale rekneskapar bør leggjast inn i selskapet si årsmelding.

Me vil også gi anbefaling til eigarkommunane om å ta inn noteoppstilling om sjølvkost for hushaldsavfall og slam som vist på s. 42-43 i KMD sin rettleiar. VØR bør utarbeida ei slik oppstilling og senda til kommunane.

Problemstilling 2 Tiltak mot kryssubsidiering

Kva tiltak er sett i verk for å hindra at det skjer kryssubsidiering mellom Vold og Ørsta Reinhaldsverk IKS og selskapet sitt heileigde dotterselskap Retura Søre Sunnmøre AS, og i kva grad er tiltaka tilstrekkelege til å hindra kryssubsidiering?

(Pkt. 3. Side 37)

Revisor sin Konklusjon:

(Pkt. 3.4 Side 43)

«I problemstilling 2 har me undersøkt kva tiltak som er sett i verk mot kryssubsidiering mellom VØR og RSS. På bakgrunn av dei utleia revisjonskriteria, faktagrunnlaget og revisor sine vurderingar som me har gjort greie for ovanfor, konkluderer me med at VØR har sett i verk tiltak for å forhindre kryssubsidiering mellom sjølvkosttenestene og tenester som VØR yter overfor dotterselskapet RSS.

Det føreligg formelle avtalar for det forretningsmessige samkvemmet mellom dei to selskapa med detaljert prisliste og detaljert utrekningsgrunnlag for prisane. Me finn at VØR har berekna fordelingsnøklar med detaljert talunderlag som grunnlag for å fordela inntekter og kostnader mellom dei tre verksemdsområda hushaldsavfall, slam og utleige til RSS.

Me har ikkje funne indikasjonar på kryssubsidiering mellom selskapa.»

Revisor sin anbefaling til VØR

(Pkt. 3.4. Side 43)

«Me anbefalar selskapet å halda fram med jamleg å vurdere om fordelingsgrunnlaget mellom verksemdsområda er rimeleg og dekkande.»

Høyring

Det ligg føre høringsuttale frå styret i VØR på side 44. Når det gjeld delrapport 2 står det:

«Selskapet slik styret ser det, kjem godt ut av kontroll av tilhøve Retura – VØR og sjølvkostrekneskapen, noko vi har hatt stor fokus på og er tilfredse med. Kravet om separate rekneskap slik rapporten tar til orde for, er berre kostnads og dermed gebyrdrivande, slik vi ser det. Dagens registrering er dekkane i høve lover og forskrifter, noko som eit korrekt sjølvkostrekneskap syner.»

I tillegg ligg det ved uttale frå dagleg leiar i VØR side 45 og 46.

I møtet:

Bodhild Laastad orienterte grundig om delrapport 1: eigarkontroll og delrapport 2: forvaltningsrevisjon, samt svara på spørsmål underveis.

Møtet 20 november 2019 vert flytta til 22. november 2019 kl. 13.00.

Møtet slutt.

Solfrid Førde
Nestleiar

Inge Alexander Bruheim
Medlem

Møteprotokollen går til:

**Kommunestyret som melding
Kontrollutvalet for godkjenning i neste møte**